Davitha werd moeder na 14 onzekere jaren: ‘Dit is ons wonderkindje’

Barneveldse Krant HARTENZIEL

Foto: Pauw Media

wo 21 feb, 16:48

Davitha van de Kuilen: „Door onbevattelijke dingen te laten zien, toont Jezus glimpen van de grootsheid van Zijn Vader.”

KOOTWIJKERBROEK

Veertien jaar leefde Davitha van de Kuilen-Terlouw (36) in onzekerheid of ze moeder kon worden. Ze verwerkt dit verdriet in haar beeldende kunst. Totdat ze samen met haar man Kees blij verrast werd door een zoon. Een gesprek over donker, licht en kleuren van het leven.

Waarom kreeg jullie zoontje de bijbelse naam Manasse?

„Dit betekent ‘Hij die doet vergeten’. Dit is ons wonderkindje, want met hem gingen we ineens een nieuwe levensfase in. Hij brengt vreugde. Manasse was de oudste zoon van Jozef uit de Bijbel.”

Jullie zijn allebei geboren en getogen in Kootwijkerbroek en zijn daar blijven wonen. Kees verkoopt wereldwijd kalvermelkproducten en jij bent beeldend kunstenaar. Wat is het geheim van een goed huwelijk?

„Dat je bereid bent om concessies te doen en bewust in elkaar blijft investeren. Het gaat niet vanzelf, het is weleens werken. Nu we een kindje hebben, wordt het leven anders en moet je alles weer goed afstemmen."

Hoe zag het gezin eruit waarin je opgroeide?

„Ik ben de oudste van vier kinderen. Mijn ouders zijn zes jaar geleden gescheiden. Ik zag het ergens wel aankomen, maar het was toch een schok die diepe sporen in mijn leven trekt. Toen ze 25 jaar getrouwd waren, maakte ik nog een houtsnede met twee mensen die onder een boom zitten en naar de zon staren. Dat gunde ik ze, maar het liep jammer genoeg anders."

Heeft deze gebeurtenis je beeld van de liefde veranderd?

„Ik had een hele veilige jeugd in een prettig gezin en daar ben ik heel dankbaar voor. Na deze scheiding sta ik wel bewuster in mijn huwelijk. Want als je allebei je eigen leven gaat leiden, verlies je de verbinding. Dat wil ik voorkomen, als het even kan. Als volwassen vrouw begrijp ik de scheiding van mijn ouders, want ik zag ze ermee strijden. Maar ik ben nog steeds bezig met de manier waarop ik dit 'als kind' ervaar, want het is je fundament en dit haalt best wat overhoop. Daar heb ik met mijn gevoelens nog iets in te doen. Ik zie dat als een soort achterstallig onderhoud dat er nog uit moet. Ik heb gemerkt dat je er ook bewust voor kunt kiezen om er even de tijd voor te nemen, ook al is dat soms eng.

Schilderen kan helpen om dingen te verwerken. Als ik iets maak, ga ik zelfreflectie aan van iets wat er in mij leeft, ook al zie je dat soms

niet letterlijk, omdat ik ook veel landschappen maak. Ik hoop dat het laten zien van mijn kunst bemoedigend werkt, (h)erkenning kan geven voor dingen die bij anderen in het leven niet zo lopen als ze hoopten. Dat kunnen ervaringen van verdriet, verlies en rouw zijn."

Hoe zie je de rol van het geloof in relaties?

„Je hebt niet alles in de hand, maar met God erbij heb je wel een soort driespan dat veel perspectief biedt. Als we fouten maken, hebben we Hem nodig om uit genade te leven. De Here Jezus is ons voorbeeld. Dat is een belangrijk element in een relatie, dat je bereid bent om te vergeven. Anders blijven sommige dingen onopgelost. De kunst is ook om dingen die je dwars zitten niet op te laten stapelen, maar dat je ze zo snel mogelijk uitspreekt. Anders loop je vast."

Mijn oog valt nu op het grote schilderij aan de wand in jullie woonkamer. Dat lijkt een foetus in de baarmoeder. Klopt dat?

„Dat heeft mijn moeder (Wilma van den Top) geschilderd, want zij is ook beeldend kunstenaar. Het is mij heel dierbaar, want ze maakte het toen ik in haar buik zat. Daarom hangt het prominent in huis. Dit schilderij heeft een warme en geborgen uitstraling."

In je atelier hangt een kunstwerk dat er een beetje op lijkt, maar dat is van jouw hand. Vertel eens?

„De titel is 'Who am I'. Dit maakte ik in de periode dat ik worstelde met kinderloosheid en zocht naar mijn identiteit. Met een stuk geborgenheid. Ik heb het nog nooit geëxposeerd, het is heel persoonlijk. In die tijd liet ik tijdens het schilderen wel wat tranen, want het confronteerde me met wat ik van binnen voelde. Het hielp me om er vat op te krijgen. Hier heb ik er nog een uit die tijd 'Betraande mystica' (vrouw in tranen en een baby op haar arm, met donkere achtergrond). Ik begon eraan in de periode rond

kerst, toen ik me realiseerde dat mijn toekomst er wel eens een zonder kinderen zou kunnen zijn. Dat confronteerde mij met het feit dat de Heer, zonder tussenkomst van een man, Maria zelfs zwanger kon maken. Daarom vond ik het moeilijk, omdat dit bij mij niet op de natuurlijke manier gebeurde. Voorlopig verkoop ik dit niet. Misschien op termijn wel, als iemand er een connectie mee heeft."

Wat zijn de levenslessen die je intussen geleerd hebt?

„Tot mijn achttiende ging het meeste eigenlijk van een leien dakje, zonder gekke dingen. Daarna kreeg ik met tegenslagen te maken, zoals kinderloosheid, de scheiding van mijn ouders en flinke sportblessures. Ik houd erg van hardlopen, vooral lange afstanden. Ik moest met die dingen omgaan en leerde dat de omstandigheden niet hoeven te bepalen hoe je in het leven staat, ook al zit het tegen. Dat heeft niet te maken met eerlijk of oneerlijk, maar dat het in het leven soms niet gaat zoals je eigenlijk verlangt. Dit betekent niet dat je niet meer verder kunt."

Ongelooflijk hoeveel liefde je kunt voelen voor je eigen kind. Een kind geeft een nieuwe dimensie aan je leven.

Geef eens een voorbeeld.

„Ik heb zo mijn best gedaan om te accepteren dat ik geen kinderen zou krijgen. Wat betekende dit voor mij als vrouw en voor mijn identiteit? Nu heb ik wel een kind en moet ik weer schakelen. Daarom wil ik heel erg in het nú leven, want ik heb geen grip op de toekomst met Manasse. Zal ik meemaken dat hij zijn rijbewijs haalt? Dat weet ik niet; het raakt me dat ik hier geen controle op heb. Op dit moment kan ik voor hem zorgen. Je moet met onzekerheid leven en ik kies ervoor om te omarmen wat er nú is. En te genieten."

Heb je je verbaasd hoeveel liefde je kunt voelen voor je eigen kind?

„Ja, dat is ongelooflijk. Een kind geeft een nieuwe dimensie aan je leven. Ik vind het ook heel mooi om dit bij Kees te zien, nu hij vader is geworden."

Manasse laat zich duidelijk en vrolijk horen. Heeft hij dat zangtalent van zijn ouders?

„Ja, want Kees en ik zingen samen al zo'n twintig jaar in de band Asaf (naam van psalmist, red). We begeleiden vooral de samenzang tijdens jeugd- en themadiensten in allerlei kerken in de regio. In de spots staan, vind ik wat ongemakkelijk, maar ik geloof er wel in dat God ons kan gebruiken. Het kost me wat moeite, maar dan kies ik er toch voor om op een podium te staan. Zingen is voor mij praten met God."

Wat is je lijflied?

„'Praise you in the storm' van Casting Crowns. Daar zingen ze dat het niet gaat om de omstandigheden, als het regent of stormt, maar dat God erbij is. Hij heeft mijn tranen gezien en huilt met me mee. Dat is troostend."

Je groeide op in het atelier van je moeder en volgde later de Kunstacademie ArtEZ in Arnhem. Daarna gaf je een tijd les in je eigen atelier met cursussen en workshops. Bovendien werkte je in de museumsector bij Paleis Het Loo in Apeldoorn. Twee jaar geleden koos je bewust voor honderd procent kunstenaarschap, waarbij je schildert en werkt met druktechnieken, ook in opdracht en door je kunst tegen een huurprijs uit te lenen. In 2017 ontwikkelde je een kunstretraite aan de hand van de veertigdagentijd voor Pasen, waar we nu middenin zitten. Wat is dat precies?

„In dat jaar maakte ik in de veertigdagentijd elke dag een kunstwerkje dat liefhebbers online toegestuurd kregen. Daarna heb ik ze gebundeld in een e-book en paperback. Om bewust te leven naar Pasen. Het zijn veertig beelden van Jezus, waar ik ook beelden van hedendaagse kunst bij zocht, plus een stukje uit het Johannesevangelie en een tip om te bezinnen. Voor mezelf was het een reflectie op wie Jezus in mijn leven is. Het is mijn ambitie om dat nog een keer te doen, want het heeft me toen veel inspiratie gebracht. Het maakt je heel actief in het creëren en het geloofsleven."

Waarom vind je de veertigdagentijd belangrijk?

„Pasen is voor mij de kern van het evangelie. Dat Christus opstond uit de dood en die overwon. Daar kun je heel bewust naar toe leven. Dan kom je weer op het aspect van de moeilijke dingen in de ogen proberen te kijken, ze aan te gaan en ze niet verstoppen. Mijn manier is om dit met beeldtaal te doen, een ander kiest voor vasten. De vraag is wat je helpt om een tijdje stil te staan en te reflecteren, ook in je relatie met God."

Ik zie enkele typeringen van Jezus in je bundel die een beetje controversieel over kunnen komen, omdat je Hem onder meer clown en spook noemt. Leg eens uit?

„Ik bewonder en aanbid Jezus, maar het mag best even schuren. Dat je je even afvraagt wat dit betekent. Een clown maakt zelf grappen, maar toen Jezus veroordeeld werd, was het andersom. Ze deden Hem een doornenkroon op, een mantel om en dreven de spot met Hem, omdat hij een afwijkende levenshouding had. De discipelen dachten dat Jezus een spook op het water was. Door onbevattelijke dingen te laten zien, toont Hij glimpen van de grootsheid van Zijn Vader."

Nu exposeer je tot na Pinksteren in de Marekerk in Leiden met kunstwerken waarop landschappen te zien zijn met veel bomen zonder bladeren. Hoe kwam dat zo?

„Ik houd van de natuur. Het Kootwijkerzand is mijn achtertuin en als het even kan, ben ik daar te vinden. Ik vind de lijnen van de takken heel mooi. Ook in dood hout zit weer leven. In eerste instantie zeg ik dat kunst voor zichzelf moet spreken, al kan het weleens helpen als je een korte toelichting geeft. In die kerk - hartje stad - hangt mijn nieuwste werk met de titel 'Lichtinval'."

Ik zie veel bomen waar het licht tussendoor schijnt. Wat spreekt je daar zo in aan?

„Tegenlicht is een metafoor die ik veel gebruik. Tussen de schaduwen van het leven zie ik eigenlijk altijd wel het perspectief van Gods licht. Bij mijn drukwerk creëer ik letterlijk licht door iets weg te snijden. Daar kies ik voor. Je moet er dus energie in steken om het licht ook te zien. Het is bovendien een onomkeerbaar proces, want bij een houtsnede kun je iets niet meer terugplakken. Dat is een mooie metafoor voor processen in het leven. Het is levenskunst, want je leert en ontwikkelt jezelf verder."

Tussen je moodboard met plaatjes zie ik prominent de tekst 'Gun jezelf wat tranen af en toe'. Waarom is dat?

„Die mogen er soms even zijn, zonder steeds maar door te rennen. Dat is niet makkelijk en daarom moet ik mezelf hieraan herinneren. De slogan die ik op mijn website hanteer is 'Kunst, over hoe het leven écht kan zijn'. Daar gaat mijn werk over, geen kop in het zand. Je kunt op die manier lief zijn voor jezelf en God daarbij uitnodigen. Laat Hem je diepste en donkerste kamertjes van je leven zien, want daarin zit herstel en perspectief. Want je kunt het ten diepste zelf niet oplossen, daarvoor heb je genade nodig."

Meer informatie: www.davitha.nl.